

Utjecaj stupnja urbanizacije i domaćeg bruto-proizvoda županija u Hrvatskoj na pristup zdravstvenoj skrbi

Mario Bagat, Velibor Drakulić, Katarina Sekelj Kauzlarić, Andro Vlahušić, Ivica Bilić, Dubravka Matanić

CMJ 2008;49:384-91

Cilj Ispitati odnos između stupnja urbanizacije i domaćeg bruto-proizvoda po stanovniku županija u Hrvatskoj i pristupa zdravstvenoj skrbi.

Postupci Županije su podijeljene u dvije skupine prema stupnju urbanizacije i domaćem bruto-proizvodu po stanovniku izraženom u standardima kupovne moći. Broj liječnika na 100 000 stanovnika, broj specijalista četiri osnovne specijalizacije, opterećenje liječnika, prosječno trajanje radnog tjedna, prosječan broj osiguranika po jednom timu liječnika opće prakse, i broj stanovnika po jednoj ambulanti interne medicine uspoređeni su između pretežno urbanih i pretežno ruralnih i između bogatijih i siromašnijih županija. Istraživanje je uključilo samo timove liječnika opće prakse i ambulante interne medicine koji imaju ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje. Podatci o liječnicima prikupljeni su iz Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatskog instituta za javno zdravstvo i Hrvatske liječnike komore. Podatci o ugovornim sadržajima prikupljeni su iz pismohrane podataka Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, dok su podaci o stanovništvu i domaćem bruto-proizvodu prikupljeni iz pismohrane podatka Hrvatskog zavoda za statistiku. Baza podataka „Zdravlje za sve“ (Health for All Database) Svjetske Zdravstvene Organizacije poslužila je za usporedbu hrvatskih podataka s podacima u drugim zemljama.

Rezultati Nije bilo značajne razlike u ukupnom broju liječnika na 100 000 stanovnika ni između pretežno urbanih i pretežno ruralnih županija ($206,9 \pm 41,0$ vs $175,4 \pm 30,3$; $P = 0,067$, t test) niti između bogatijih i siromašnijih županija ($194,5 \pm 49,8$ vs $187,7 \pm 25,3$; $P = 0,703$, t test). Ipak bilo je značajno manje liječnika opće prakse na 100 000 stanovnika u ruralnim nego u urbanim županijama ($49,0 \pm 5,5$ vs $56,7 \pm 4,6$; $P = 0,003$, t test). Liječnici opće prakse imali su više osiguranika u ruralnim nego u urbanim županijama ($1.749,8 \pm 172,8$ vs $1.540,7 \pm 106,3$; $P = 0,004$, t test). Radni tjedan specijalista u četiri glavne specijalizacije bio je duži od preporučenih 48 sati.

Zaključak Manjak liječnika, pogotovo u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, može otežati pristup zdravstvenoj skrbi i povećati radno opterećenje liječnika, pogotovo u ruralnim županijama, ali neovisno o domaćem bruto-proizvodu.